

Oljuleitingin á landsstýrisborð

Fríggjadagin lat stjórin í Oljumálastýrinum landsstýrismanninum í oljumálum endaliga útkastið til oljuleiting við Føroyar. Eyðun Elttør hevur síðani latið tað víðari til landsstýrismenninar. 1. útbjóðing kemur helst fyri tingið í seinnu helvt av hesum mánaðinum.

JAN MÜLLER

Oljan er nú komin á skriva-borðið hjá landsstýrismonnum. Fríggjadagin handaði stjórin í Oljumálastýrinum, Herálvur Joensen, landsstýrismanninum í oljumálum, Eyðun Elttør, endaliga útkastið til fyrstu oljuleiting á føroyska landgrunninum nakrantíð.

Tað er um rættliga rúgvusmikið tilfar, sum fevnir bæði um tey okini, sum skulu bjóðast út, um tilræðingar í sambandi við ser-skatt, royalty, alment oljufelag fyri bert at nevna nøkur av málunum.

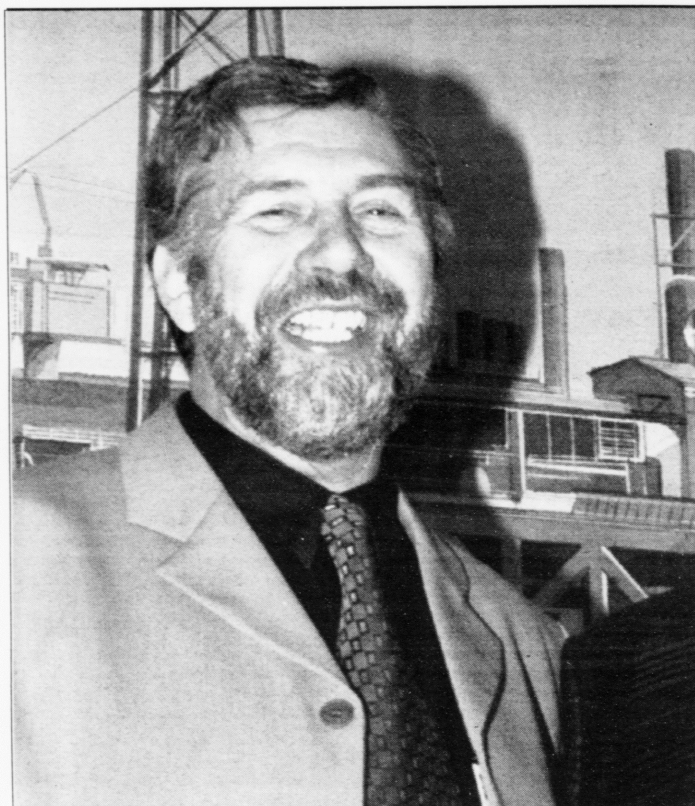
Arbeitt hevur verið dag sum nátt nú í longri tíð og hava fólkin í Oljumálastýr-

inum lagt eitt ovurstórt ar-beiði í at fáa útkastið liðugt. Herálvur Joensen heldur talan er um eitt væl úr hondum greitt arbeiði og vónar hann, at málið nú fer at fáa eina sakliga og seriosa viðgerð bæði í landsstýrinum og á lögtingi. Nú hann hevur latið tilfarið víðari, liggur málið í hondunum á landsstýrismanninum í oljumálum. Og hann hevur eisini borið skjótt at og latið tilfarið víðari til landsstýrismenninar, sum nú hvør í sínum lagi gjøgnumganga tað. Eyðun Elttør heldur tað er skeivt av sær at siga nakad itøkiligt um, hvat stendur í tilfarinum. Fyrst mugu landsstýrismenn og umboð fyri flokkarnar á tingi

sleppa at lesa tað.

Sosialurin skilur, at atlanin er at fáa málið fyrri á landsstýrisfundi annan mánadag. Men her er tó eitt men. Og tað eru fundirnir, sum eru í Norðurlandaráðnum alla vikuna. Fleiri av landsstýrismonnum eru tí ikki heima. Um hetta fer at seinka viðgerðina er enn ilt at siga, men miðjað verður so móti at fáa 1. útbjóðing í tingið um ikki so langa tíð. Helst í seinnu helvt av hesum mánaðinum.

Eyðun Elttør, landsstýrismaður í oljumálum, sum nú hevur latið starvsfelagarnar í Tinganesi útkast til 1. útbjóðing

Hægsti Rættur í London gevur Greenpeace viðhald:

Oljuleiting í bretska øki útsett í óvissa tíð

Jan Müller

Stórusmøguleiki er fyrri, at føroyingar einsamallir fara undir útbjóðing í tí stóra Hvíta økinum millum Føroyar og Hetland fyrst í komandi ári. Ein avgerð í Hægstarætti í London kann nevnliga forða fyrri, at bretska stjórnin kann fara undir tað annars nógv eftirspurdu 19. útbjóðing vestan fyri Hetland.

Tað er umhvørvisfelagsskapurin Greenpeace, sum liggur í buktini. Felagsskapurin, sum fleiri ferðir hevur roynt at forða fyrri nýggjari oljuleiting á Atlantsmótinum, te. er alt ókið millum Føroyar og Hetland, hevur fingið viðhald í klagum sínum móti tørvandi umhvørvispolitikkum hjá bretska stjórnini á Atlantsmótinum.

Tað var herfyri, at Greenpeace bað um loyvi at fáa eina hoyring í Hægstarætti um tað nógv umrøddu ES-umhvørvisdirektivið. Sambært hesum direktivi skulu ávisar treytir lukast til verju av bæði hvali, fugli, koralrivum o.ø., áðrenn loyvi kunnu gevast til oljuleiting. Bretska stjórnin forði fram í rættinum, at hetta direktiv gongur bert út til 12 fjórð-

ingar, meðan Greenpeace hevur fært fram, at tað gongur heilt út á 200 fjórðingar. Tað merkir, heilt út til føroyska markið.

Rætturin hevur nú givið Greenpeace viðhald, og hetta merkir, at felagsskapurin nú kann taka upp sjálvt málið í rættinum. Tað kann taka sína tíð, og fleiri keldur vilja vera við, at soleingi málið koyrir sum rættarmál, kann nýggj oljuleiting ikki takast upp í bretska øki á Atlantsmótinum. Við øðrum orðum sleppa oljufeløgini ikki í gongd at bora eftir olju í tí nógv eftirspurda Hvíta økinum.

Tað eru tey, sum halda, at orsökini til at bretska stjórnin loksins vildi ganga við til eina semju við føroyingar um markið var nettupp tann, at oljuindnaðurin strongdi so nógv á at sleppa út í Hvíta økið at bora eftir olju og gassi.

Nú tykjust hesar vónirnar brostnar, í hvussu er eina tíð.

Umboðsmaðurin fyri Greenpeace Peter Melshett sigur við Press and Journal, at avgerðin hjá rættinum er ein stórsigur fyri hval, del-finir og koralriv.

Dómarin í Hægstarætti

sigur í avgerð síni, at komandi útbjóðing til olju- og gassleiting á Atlantsmótinum geografiskt kemur undir økið, sum ES Habitat direktivið fevnir um, og at stjórnin má taka hædd fyri hesum direktivi, áðrenn hon letur nýggj leitiloyvi. Dómarin sigur m.a. „The Secretary of State cannot lawfully decide whether to grant licences in the 19th round of offshore licensing, without first considering the provisions of the Habitats Directive“.

Fleiri oljufeløg hava stuðlað stjórnini ímóti kærni frá Greenpeace. Tey eru sambært skotskum blóðum Texaco, Esso, Marathon Oil, Mobil, Enterprise, Conoco, Statoil, Phillips, Elf og British Gas.

Keldur siga, at bretska stjórnin hevur møguleika at kæra avgerðina men hetta fer eisini at taka tíð. Hinvegin halda eygleiðarar ikki, at avgerðin fer at fáa nakra negativa avleiðing sum so, tí hon førkar ikki verandi loyvi til leiting, men ta komandi 19. runduna.

Men tað er greitt, at fyrri mong oljufeløg, sum hava biðað spent eftir hesi rundu og ikki minst fyrri stjórnina,

sum leggur stóran dent á at fáa oljufeløgini at halda fram við at gera fløgur í leiting á bretska øki, man avgerðin hjá rættinum kennast svár.

Alex Kemp, búskaparfrøðingur og oljuserfrøðingur við larda háskúlan í Aberdeen sigur við Press and Journal, at hann er bangin fyrri, at avgerðin kann seinka útviklingina á Atlantsmótinum, júst nú bretska oljuindnaðurin er í eina álvarssamari støðu.

DTI, sum er bretska handils- og iðnaðarmálaráðið og tað sum stendur fyri oljuloyvum, sigur, at avgerðin fer ikki at fáa serliga ávirkan á oljuleiting í bretska partinum av Atlantsmótinum.

Tað er greitt, at oljuindnaðurin í Bretlandi er ikki serliga fegin um avgerðina. Sambært heimasíðuni hjá BBC er John Wils, sum er stjórnari í UK Offshore Operators Association, vónsvikin av, at hetta málið ikki er loyst. -Tað skapar ótryggleika, sum kann hava við sær, at leitivirksemið verður seinkað og somuleiðis fløgur á Atlantsmótinum. Hann fer so langt sum at siga, at fara altjóða oljufeløgini at

útseta sína fløgur kann tað avgjørt fáa avleiðingar fyrri bretska búskapin, og ikki minst fyrri okini í Skotlandi, og her m.a. skapa arbeiðsloysi. -Vit mugu tí rudda upp í hesum sum skjótast sigur John Wils við BBC.

Sosialurin skilur annars, at tað kann koma at gerast dýrari hjá oljufeløgnum, tá hesi í framtíðini skulu søkja um leitiloyvi, um bretska stjórnin nú skal til at laga seg eftir nýggjum og meira krevjandi umhvørviskrøvum.

Setir krøv til føroyingar

Vit hava biðið Eyðun Elttør, landsstýrismann í bæði olju- og umhvørvismálum um eina viðmerking til tíðindini. Hann sigur, at hetta

Greenpeace royndir at forða fyrri nýggjari oljuleiting á Atlantsmótinum. Tað sýnist í løtuni at ganga betri í rættinum enn til hvas

vísir bert, hvussu týðningarmikið tað eisini er hjá okkum føroyingum at fyrihalda okkum yvirfyri umhvørvinum. -Tað er so eisini nakað, sum vit taka í størsta álvara, nú tá oljufeløgini skulu undir at leita.

Um so er at Greenpeace fer at seta forðingar í vegin fyrri leiting her hjá okkum, hvørja viðmerking hevur landsstýrismaðurin?

-Eg endurtaki - vit prioritera umhvørvið høgt og ikki minst nú ein oljuleiting fer í gongd. Annað havi eg ikki at siga nú.